

יש להקים עיר אוהלים לאזרחי עזה

21.10.2023 | ד"ר עדי שורץ written by

עיקרי הדברים:

- כדי להגשים את מטרת המלחמה בעזה, כפי שהוגדרו על ידי הקבינט, יידרש צה"ל ככל הנראה לכניסה לרצועת עזה וללחימה בשטח בנוי. הן מבחינה צבאית, הן מבחינה מדינית, והן מסיבות הומניטריות, עדיף שלחימה זו תתרחש כאשר בשטח נמצא המספר הקטן ביותר של אזרחים בלתי-מעורבים.
- כמו במקרים אחרים ברחבי העולם של לחימה אינטנסיבית בשטח בנוי, ישראל יכולה לייזום פינוי של אזרחים בלתי-מעורבים לשטחים מוגדרים מראש שבהם לא תתרחש לחימה. התנאי לשיכון באזורים אלה הוא אי-השתתפות בלחימה והתפרקות מוחלטת מנשק.
- ברצועת עזה קיים שטח בלתי מיושב, בקצה הדרומי-דרום-מזרחי (מיקום נמל התעופה דהנייה לשעבר), שבו ניתן יהיה לשכן מאות אלפי פלסטינים שירצו בכך. מעבר להיותו בלתי מיושב, מדובר באזור נוח מבחינת אספקת סיוע הומניטרי בינ"ל.
- מבדיקה של צפיפות האוכלוסייה במחנות פליטים בכל רחבי העולם, עולה כי צפיפות האוכלוסייה יכולה לנוע בין 25-100 אלף נפש לכל קילומטר רבוע. המשמעות היא שניתן לשכן באזור כזה בין 200-800 אלף נפש, הכל בהתאם לתנאים. כלומר, אזור כזה יכול לשכן מאות אלפי אזרחים פלסטינים הרחק מאזור הלחימה.

ההצעה:

על ישראל ליזום הקמתו של אזור בטוח, שאליו יוכלו להתנקז אזרחים פלסטינים בלתי מעורבים. הקמה של אזור כזה, והתנקזות של מספר גדול של אזרחים פלסטינים בו, תקל מאוד על צה"ל את הלחימה מכמה היבטים:

1. מבחינה צבאית ² הדבר יאפשר תמרונים ולחימה משוחררת הרבה יותר מבחינת החשש לפגיעה בבלתי מעורבים. מרגע שישראל מקימה אזור כזה, ואם אכן פלסטינים במספרים גדולים יגיעו לשם, צה"ל יוכל להשלים את משימותיו מהר יותר ועם מספר נפגעים מצומצם יותר לכוחותינו.
2. מבחינה מדינית והסברתית ³ הקריאה המרכזית כעת בעולם היא לישראל לשמור על דיני הלחימה ובעיקר על הפרדה בין כוחות חמאס לבין האוכלוסייה האזרחית. יוזמה כזאת, של הקמת עיר אוהלים לטובת האזרחים, עשויה לתרום ללגיטימציה הבינלאומית, להפחית ביקורת על ישראל, ולאפשר לה מרחב תמרון ופעולה ארוכים יותר.
3. מבחינה משפטית והומניטארית ⁴ הקמה של עיר כזאת עשויה לסכל מראש טענות בהמשך בדבר פשעי מלחמה של ישראל.

מבדיקה של צפיפות האוכלוסייה במחנות פליטים בכל רחבי העולם, עולה כי צפיפות האוכלוסייה יכולה לנוע בין 100-25 אלף נפש לכל קילומטר רבוע. המשמעות היא שניתן לשכן באזור כזה בין 200-800 אלף נפש, הכל בהתאם לתנאים. כלומר, אזור כזה יכול לשכן מאות אלפי אזרחים פלסטינים הרחק מאזור הלחימה.

בשלב הראשון יתאפשרו במקום שירותים בסיסיים (לינה, מים, מזון) ובמידת הצורך, ככל שיידרש, יתאפשר טיפול רפואי, מרפאות וכדומה.

יתרונות של הקמת עיר אוהלים לאזרחי עזה באזור נמל התעופה דהנייה לשעבר:

- מכיוון שהשטח קרוב מאוד לשטח ישראל, ונמצא באזור מבודד ורחוק מאזורי היישוב הפלסטיניים, הוא יאפשר שליטה טובה באופן יחסי לישראל על הכניסה והיציאה למקום. ניתן לבחון אפשרות שהכניסה לאזור המוגן תותנה בבדיקה צה"לית שאף אחד לא נכנס לאזור זה כאשר הוא חמוש.
- השטח קרוב מאוד ולמעשה צמוד לגבול עם מצרים, כך שגם מהצד המצרי ניתן יהיה להעביר סיוע הומניטרי, מה שיאפשר שיתוף פעולה עם גורמים מתונים בעולם הערבי, סיוע של האו"ם והקהילה הבינלאומית וכן הלאה.
- עדיף שהטיפול בכל התהליך יהיה בידי האו"ם, מלבד הכניסה למקום והשמירה עליו, שחייבים להיות בידי צה"ל. האזור חייב להיות מאובטח בצורה מרבית כדי שלא תתאפשר כניסה של חמושים למקום ו/או יציאה מהמקום לשם חדירה לישראל או פגיעה בחיילי צה"ל.
- ניתן ליזום הקמה של עיר דומה במקרה הצורך בצד המצרי של הגבול, לאחר שהמהלך הראשון של ישראל יעלה יפה. במקרה כזה, מספר האזרחים הפלסטינים שיוכלו למצוא מחסה גדל פי שניים.